

ELIN ELFSTRÖM

JAKOB OJANEN

HÅKAN NILSSON SAMTALAR MED ELIN ELFSTRÖM OCH JAKOB OJANEN PÅ KAMARADE, APRIL 2015

Står vid Jakobs skulptur

HN Hur förhåller du dig till måleriet i verken du visar här?

JO Det är en process i ateljén, saker som blir över när man har packat eller gjort andra arbeten som en palett eller en låda som man haft verktyg i. Det är en organisk process i ateljén, jag använder mig av material jag har i ateljén som jag kanske river sönder och använder på ett annat sätt.

HN Hur förhåller sig till exempel den här veckningen (på skulpturen) till skulpturen, är det en slump?

JO Det är en slump, det är ett foto tryckt på metallen som kommer från ett projekt jag höll på med där jag skrev ut foto på metall men jag fick det inte att fungera som jag ville. Men den veckade plåtbiten passade perfekt med tegelstenen som nu är en del av skulpturen.

HN Du sa att du hittar saker i ateljén, hur hittar man en tegelsten i ateljén?

JO Den låg en bit utanför ateljén.

HN Elin, jag förstår att du letar efter bilder i pressen, letar man alltid? Finns det någon slump kvar i blicken eller är allting man letar efter till ett potentiellt verk?

EE Man blir lite skadad, jag har den blicken hela tiden. Som du Jakob när du fotar för instagram. Jag samlar bilder från skvallertidningar hela tiden och har ett stort arkiv. Plötsligt ser jag en bild i arkivet på ett nytt sätt.

HN Vad är det du ser då?

EE Då är det någonting som stämmer med något annat jag tänkt på. Till exempel ett uttryck som jag inte kunnat läsa av eller varit ointresserad av tidigare. Jag samlar väldigt mycket. Det är som när man lekte med lego och behövde gula bitar, plötsligt så ser man bara gula bitar.

HN Du gör en tydlig transformation genom att måla av tidningsbilden, vad är det som händer under den processen?

EE Det som händer för mig under tiden jag målar, när jag ska översätta paparazzi bilden identifierar jag mig med känslan i bilden och miljön. Det är helt klart en spegling. Jag väljer alltid bilder som jag känner igen mig i.

HN Hur ändras skalnan?

EE Förut när jag målade olja på glas var alltid målningarna 1:1. I de här nya verken, akvarellerna, är det inte samma skala. Akvarellerna är svårare att göra.

HN Hur viktig är förlagan jämfört med resultatet som likhet till exempel?

EE Nej det är inte viktigt. Vissa bilder som jag gärna vill måla är omöjliga att måla av men jag lär mig vilka bilder som blir bra och fungerar att måla av. Alla de har en blick som tittar på oss, jag har valt bort de som inte tittar in i kameran. Mina målningar är förhöjda. Paparazzi bilderna är laddade med potential men de är inklämda i tusen andra bilder och är pyttesmå. Bilderna är dolda. Jag tar fram bilderna.

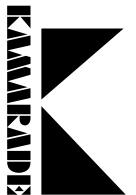
HN Tänker du något på personen bakom eller tänker du bara på bilden?

EE I arbetet med de här målningarna har jag tänkt väldigt mycket på mig själv. Tidigare har jag varit väldigt mycket inne i de avmålades värld, lyssnat på deras musik och känt att jag förstår precis hur de är. I de här nya målningarna försöker jag förstå något om mig själv. Jag har fått börja om. Efter det att jag var hemma med mitt barn, hade jag svårt att komma igång och blev deppig. Det fungerade inte att måla olja efter uppehållet, då började jag med akvarell som jag inte arbetat med förut. Det blev mycket mer av en läroprocess med själva tekniken. Jag var ganska bekväm med att måla olja. Eftersom det var svårt att måla akvarell tänkte jag mer på det än hur svårt till exempel Lindsay har det. Jag var i mig själv i stället för att vara i kontakt med dem.

HN Är det viktigt att det står vem det är?

EE Jag vill inte måla mig men behöver måla någonting, då hittade jag de här bilderna i skvallertidningar som resonerade med mig att det här kan jag måla i stället för mig själv, med samma intensitet.

Tittar på Stroller, Starbucks

HN Den avmålade här är en yngre person?

EE Ja det är ett barn.

HN Vad var det du såg med dem, vad fastnade du för?

EE Hennes värdighet. Hon, Suri (Tom Cruise och Katie Holmes dotter) har haft paparazzi på sig hela livet. Det känns som det inte har varit svårt för henne och hantera att vara förföljd av fotografer. Inte som med Lindsey som alltid håller något för munnen, har solglasögon och känner sig obekvämt. Men på Suri finns det så fantastiska bilder när hon tittar rakt in i kameran, det blir spännande för hon ser inte brydd ut. Eller så är hon brydd men leker med fotograferna. Just det här motivet tycker jag är kul, hon är ett litet barn som drar en barnvagn, jag tycker också den är fin som komposition.

HN Det är väldigt mycket vuxenattribut på henne.

EE Jag vet, jag tänkte på det först senare. Hon leker ju vuxen. Jag vet inte varför.

HN I den bilden (Lindsey) ser jag paparazzis närvaro till skillnad från de på Suri.

EE Det blir en annan sak men det är ju väldigt naturligt. För mig är det viktigt att det blir en kontrast i hur de förhåller sig till betraktaren.

HN Det finns ett slags utanför som inte är synligt i bilden.

EE Jag var helt ointresserad av att göra sådana här bilder förut (Suri) där de har kontakt med kameran. Förut har jag målat bilder där personen ser mer inåtvänd ut. Det är någonting som har hänt att jag vill ha kontakt med dem. Vet inte riktigt varför.

HN Man kan nästan tänka sig att hon (Suri) skulle vara obekvämt utan paparazzi.

HN De bilderna har jag haft utklippta länge, de är pyttesmå.

HN Det offentliga är en gemensam nämnare för er. Ni rör er båda i ett offentligt rum.

HN I det här verket (Jakob) så finns det en bokstavlighet som jag inte sett förut i dina arbeten. Den slumpmässiga fotorealistiska aspekten är borta.

JO De verken som jag visar här är ett nytt steg. Din iakttagelse stämmer bra. Här har jag målat med en slipmaskin och då uppstår ett mönster som liknar det man kan se i det offentliga rummet efter till exempel klottersanering. Däri ligger det fotorealistiska ändå men på ett annat sätt. Jag har inte försökt vara fotorealistisk, jag har försökt hitta en känsla.

HN Staketbiten här tillhör samma terräng men vad gör plåtbiten här?

JO Med den plåtbiten hade jag en idé, den skulle vara i en annan målning men det fungerade inte. Den har vandrat runt och berört flera potentiella verk. Men sen hittade jag gallret och då passade den ihop med den här stora palettskivan som stått länge i ateljén. Det var en tyngd i dem som funkade ihop. Den översta har jag skapat för att vara med i ett annat verk där den inte fungerade.

HN Och spännbandet?

JO Enklaste sättet att spänna ihop de olika delarna i verket utan spik. Jag hade en massa spännband liggandes i ateljén och det var ett tekniskt enkelt sätt att få ihop de olika delarna som ligger lager i lager utan att de ramlar ner.

HN Det är en komposition av saker som fått en form är det ett steg du är på väg in i?

JO Delvis, jag är intresserad av att jobba utifrån olika håll. Om man jämför med målningen är det från det andra hållet där jag inte plockar utan målar. Målningen är målad på en ipad, en lågupplöst bild som jag sen skrivit ut på duk. Jag testar måleriet på olika håll, hela tiden den här cirkulationen kring måleriet. Att bli sedda utifrån en registrerande blick, en slump men också hur måleriet har transformerats och hur intentionerna har snubblat på varandra. Jag har försökt att omformulera.

HN En annan sak som binder ihop de här olika tilltalen är att det finns en stark frånvaro av paparazzin och även frånvaro av målaren.

JO Mitt sätt att sätta spiken i målningen.

HN Ska vi titta på den här ipad målningen. Jag trodde att det var airbrush.

JO Jag det är en märklig materialitet i den där. Färgen, pigmentet ligger väldigt mycket på ytan och sen är det en väldigt lågupplöst bild som är uppskalad den blir inte pixlig eftersom jag antar att utskriftsprogrammet försöker skala upp den för att den inte ska bli pixlig så blir det en luddighet i stället och den här simulerade penseln som upprepar sig själv så det blir en algoritm i det mekaniska...

HN Det känns som att tid är viktigt i de andra verken, är det viktigt i ipadmålningen? I de andra verken finns de patinerade föremålen med men ipadmålningen är väldigt platt. När man jämför verken så letar man efter saker.

JO Som det ser ut skulle jag inte kunna göra en utställning med enbart sådana där målningsprintar jag skulle tycka det var svårt.

HN Skulle det vara meningsfullt att måla av ipadmålningen?

JO Kanske. Jag har tänkt i de banorna men har inte provat det än. Det kan absolut vara en del i en process.

HN (tittar på Elins målning av Victoria Beckham) Vad gör hon?

EE Jag vet inte riktigt, hon kanske bara gjorde så här och fastnade på något sätt med fingret men så blir det en kokain rubrik i tidningen. Hon gör nog inget särskilt men fotograferna fångar hennes blick.

HN Hur plussar man på betydelsen i en bild genom att just välja just det ögonblicket och skapa en spänning i bilden?

EE Jag har nog hittat den spänningen, något mörkt och jag tror det var samma sak de tänkte på tidningen när de köpte bilden. Hon ser sjuk ut, det ska se ut som hon är deprimerad och mår hemskt dåligt. Jag tror inte hon gör det men tidningen vill få fram det, den berättelsen.

HN Finns det någon offertematik i det här?

EE Ja alltså kanske motsatsen, jag vill vända det. Jag blev missförstådd i början. Att jag tyckte synd om dem, att jag gjorde dem till någon sorts heliga offer. Men så är det inte alls, tvärtom, jag letar efter något helt annat. Men det är det som blir berättelsen, de känslorna spelar tidningarna på, dåliga känslor.

HN Kan du känna igen olika fotografer eller är paparazzin en person?

EE De har ju ändrats genom åren, man märker vilka trender som går och vilka bilder tidningarna köper in. I början var de väldigt grova och mycket naket. Nu ser man nästan inget sådant, nu ser man mycket mer smickrande bilder. Det har hänt något där.

HN Vad betyder den nya tekniken du använder för dig?

EE När jag målade på glas hade jag mycket mer kontroll, jag kunde ändra hur mycket som helst och behövde inte tänka så mycket på vad jag gör utan vad jag ser. Här är det svårare att ha kontroll då blir det något annat som händer med bilden för jag är mycket mer medveten om vad jag gör, jag är mer med i själva processen av målandet än i bilden.

HN Det finns mycket ikonmåleri som är gjort på till exempel koppar, det kan du inte få med akvarell.

EE Det passade mig mycket bra att använda glas, då blev det som jag ville. Det är därför det här känns farligare. Vattnet torkar så fort det är något mer omedelbart och jag har inte kontroll att fixa till det senare.

HN Ett sätt att komma Du kommer närmre känsloläget när du väljer just den bilden? Det andra blir lättare att korrigera själv. De här kanske lättare blir obehagligare även för dig?

EE Ja absolut.

Går in i det inre rummet

HN Är det fönstergaller?

JO Ja jag tror det. Jag hittade dem i en container.

HN Här kommer du ytterligare ett steg närmre gatan eftersom den här arbetsskivan/palett som förmedlar ateljé är borta. Nu är det någon sorts direkt utomhusmiljö. Poleringen på målningen här förmedlar också en graffitti/utomhusmiljö. På ett sätt har du lite mer intima miljöer i verken i det andra rummet.

JO Ja absolut. Här blir det kanske bara det offentliga.

HN Ska man läsa de en och en eller tillsammans?

JO De är ju självständiga men funkar bra ihop. Det finns ytterligare en i ateljén. Den var inte ett fysiskt galler utan ett målat galler. Här skulle det bli för mycket med tre stycken. I det verket har jag har målat av ett galler och torkat bort delar av målningen. En målerisk variant av dessa.

HN Gallermålningarna. Det här känns som en mer tydlig fortsättning på det du gjort tidigare. Det här påminner mig om dina målningar med galler på.

JO Ja de är lika men samtidigt är de mycket långt ifrån.

HN Vem är det?

EE Det är Lindsey Lohan. Det är inte en paparazzi bild det är ett mug shot.

HN Har hon suttit inne?

EE Ja hon gör mycket bus. Kör rattfull och sen blir det massa komplikationer. Det finns ju något naket i den bilden, man ser att det inte är en pressbild. Man märker att på andra bilder vet hon vad som ser bra ut men här har hon inte hunnit tänka på det. Den där är så skräckig för mig. Det värsta jag vet är att bara ställa mig och måla fritt, jag måste ha kontroll. Så kan jag känna när jag ska måla akvarell, det är en skräck.

HN Vi sätter punkt vid skrällen tror jag.

